

Izhaja vsaki četrtek ob 8. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 2 krone, za pol leta K 1:50. Za Nemčijo je cena listu 6 K, za druge dežele izven Avstrije 6 kron

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznana sprejema upravništvo, Gorica, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Solški ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vac-lavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

XVIII. letnik.

V Gorici, 4. maja 1910.

18. številka.

Ljubi maj, krasni maj! Kako se te veseli ves človeški rod, kako te pozdravlja vsako leto iz cele duše! Tebe, ki si najlepši mesec celega leta, ovenčan z zelenjem in cvetjem, je katoliški svet že v davnih časih posvetil najlepšemu ženskemu bitju. Njej, ki nam je vsem najdražja in najmilejša, Njej, po kateri je bil ves človeški rod preroden in prenovljen, Njej, o kateri poje sv. cerkev, da je premagala in uničila vse krive vere, Njej, ki nas se svojimi čednostmi navdušuje k vsemu dobremu, lepemu, plemenitemu in velikemu, Njej, po kateri upamo tudi v sedanjih težkih časih pomoči za zmago krščanskih načel, za pomlajenje in prerodenje človeštva v krščanstvu, kateremu se je odtujilo!

Že nekaj let je, odkar si prisvoja tudi socialna demokracija mesec maj in proglašajo prvi dan maja za svoj praznik. S tem se oskrunja ta najlepši mesec v letu. Socialna demokracija je kriva vera ali pravzaprav nevera, ki odtuja sv. cerkvi množice delavskega ljudstva. Ko bi socialna demokracija učila le gospodarske nauke, bi jej mi prav nič ne nasprotovali. Kar uči Marx glede obrestovanja, oduševanja in izkoriščanja, je učila in uči še vedno katoliška cerkev. Od apostolskih časov se oznanjuje: „Kdor ne dela, naj tudi ne

je!“ Glasno in jasno ponavlja sv. cerkev božje besede: „V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh“. To je volja božja: Jesti kruh v potu svojega obraza. Od izpolnovanja teh besed se odvisi blagoslov božji. V vseh vekih ponavlja sv. cerkev božje besede: „Šest dni delaj!“ To velja vsem brez izjeme!

Kakor razvidno, ni mej nami in socialisti v gospodarskem vprašanju prav nobene bistvene razlike. Kar uči cerkev o delu, je bistvo Marxovega nauka, čeprav ni Marx krščanstva niti dobro poznal. Tudi glede zasebne lasti, kakršna je sedaj, nimamo katoličani vzroka, da bi jo zagovarjali. Zasebna last, kakršna je sedaj, je spravila milijone delavskega in obrtnega ljudstva na beraško palico in izsesuje po liberalnih načelih milijone ubogih delavcev. Zasebna last, kakršna je sedaj t. j. last brez Boga, je porodila na milijone novodobnih sužnjev t. j. proletarcev in kolonov. Tu je potrebna reforma!

V vsem tem se nauk Karla Marxa, ki je oče socialne demokracije, ne razločuje od nauka, ki ga uči krščanska demokracija. Razločuje pa se v drugi točki, ki je Marx-u sicer postranska, a jo novodobna socialna demokracija proglašajo kot glavno t. j. točka o veri. Tu gremo narazen. Socialna demokracija je brezverska. Le poslušajte socialistične govornike, kako bruhaajo na vseh shodih ogenj in žveplo na katoliško cerkev in na katoliško duhovščino. Socialna demokracija je zavrgla vero v Boga in v Njegove zapovedi.

Na to okolnost opozarjamo somišljenike in zlasti častito duhovščino.

Ali naj pustimo, da bodo socialisti oskrnjali najlepši mesec v letu se svojimi verskimi zmotanci? Ali naj bo mesec maj in zlasti prvi dan maja posvečen brezverski soc. demokraciji? Katoličani! Ne dovolimo tega nikdar! Mesec maj je Marijin mesec in pri tem ostani! Vse majniške slovesnosti naj bodo v čast najlepši roži: Mariji prečisti devici. Z Njenim češčenjem zati-rajmo malikovo vstvo socialnih demokratov. Njej naj bodo posvečeni prvi dan maja in cel mesec maj naši izleti, shodi in govori, naše petje in naše veselice! Brezmadežna devica je vzor, po katerem se mora uravnati življenje vsakega posameznika in na sploh človeške družbe. Po nji pridemo do družabne pomladi.

Politični pregled.

Delegacije.

Delegacije se sestanejo letos v Pešti in sicer ob času ko bo tam bival cesar. Prva skupna seja delegacij bo dne 16. maja.

Nov avstrijski tiskovni zakon.

Tiskovni odsek parlamenta je svoje delo o reformi tiskovnega zakona skoraj dovršil. Predno pride zakonski načrt v plenum zbornice, se bo prej vršila anketa, na kateri bodo sodelovali tudi zastopniki časniških korporacij.

Pogajanja med Jugoslovani.

„Tagespost“ je poročala, da so se pogajanja za tesnejše združenje obeh ju-

goslovanskih klubov razbila. Temu nasproti je poslal dr. Ploj popravek, da to ni res in da pogajanja še niso zaključena, marveč nadaljujejo še vedno.

Finančni odsek.

Finančni odsek je v četrtek nadaljeval generalno debato o davčni predlogi. Socialni demokratje so predlagali, naj se odkloni prehod v specijelno debato o vladni predlogi s pozivom na vlado, naj predloži novo finančno predlogo, ki bo vsebovala reformo osebnega prihodninskega davka, reformo hišnega davka, davka na dedščine in darila, ter odpravo kontingenta spirita, eksportnih in izdelnih bonifikacij za žganje. — Posl. Korošec je zagovarjal saniranje deželnihih financ ter je najodločnejše odklonil vinski zakon.

Avstrijske vojne ladje ob albanski obali.

Govori se, da odplova ob albanske obali Soluna avstrijska oklopnica „Erzherzog Maks“ in torpedovka „Reka“.

Mladočehi.

Mladočehi so, razpravljajoči o notranjem političnem položaju, prišli do prepričanja, da bode sedanjemu sistemu in sedanji vladi v najkrajšem času odklenkalo.

Volilna reforma v Hrvatski.

Na sobotnem ministerskem svetu je ban dr. Tomašić predložil načrt glede hrvatske volilne reforme. Ministerski svet je zakonski načrt vsprejel, ki pride

Nakup Sandžaka po Avstriji?

Razširila se je vest, da se pogaja grof Aerenthal za nakup Sandžaka, ka-

Naš ABC.

Priredil A. P.

(Dalje).

N.

Napredek. — Blagostanje in napredek sta le mogoča, dokler ima versko-nravna omika dovolj moči in vpliva, da bogastvo ne služi le razkošju, ampak da se vzorno uporablja; da se ne uničuje posest; da si i bogatini i reveži zatajujejo in varčno živé; da nihče ne izkorišča niti obrtov, niti naravnega vira imetja — zemlje, ampak jo skrbno goji, da ne pada njena rodovitnost, temveč da čim bolj narašča: — tedaj je napredek mogoč do nedoločenih mej, kakor dokazuje velikanski razvoj krščanske civilizacije.

Dr. G. Ratzinger: „Gospodarstvo na nravni podlagi.“ 1881 str. 20

Napuh. — Napuh je hud črv, ki se zajeda globoko v človeško srce in vedno znova zarašča, četudi ga zgoraj odtrgaš. Glavo ima (namreč) spodej. Kdor glave ne stre, zaman trga rep.

Navadno zamore to nevarno zver umoriti le — trdo, trpko trpljenje.

A. Kolping: „Der Kulshof“. Zv. II. str. 33.

Nesrečna ošabnost! Koliko zla provzroči! Skoro gotovo se največ ljudi pogubi vsled nje. Za norca ima (ošabnost) skoro vse; kje je korenika njihovega gorjá. Da bi jih ozdravel tega zla, obišče Bog največ ljudi z nadlogami.

A. Kolping: „Dr. Fliederstrauch“, Zv. II. str. 263.

Naravoslovec. — Čudno! Uprav od mož-učenjakov so mnogi, ki — rekel bi — sredi samih dreves ne vidijo gozda. Zapredejo se (zamislijo se) v krog kake svoje naravoslovne posebnosti, pa zamudé, da bi začrtali v višje pokrajine one črte, ki se morajo potegniti z matematično nujnostjo in ki bi jim pokazale bivanje mislečega, osebnega Boga. Skoro bi takim (naravoslovcem) valjal rek starega Götza: „Mladič od same učenosti ne pozna več lastnega očeta.“

L. pl. Hammerstein S. J.: „Dokazi, da je Bog.“ VI. izd. str. 119.

Narodnjak. — Naše stališče, čeprav smo zvesti in brezpogojni pristaši

rimske Cerkve, ni protinarodno; ne, mi smo celó prepričani, da le kot taki dosežemo višek narodnjaštva. Pozitivno-narodno omiko je Cerkev slej ko prej gojila in vodila... Pozitivno narodno delo, kakor je izvršujemo mi, vabi in osvojuje; negativno in zunanje delo proticerkvenih narodnjakov pa je, kakor kaže skušnja, nerodovitno in ojačuje le narodnega nasprotnika. R. pl. Kralik: „Vaterland“, 1906 št. 56.

Nečistost. — Nečistost mi je mnogo grša oskrumba človekova nego rop. Rop lahko popraviš, nečistosti nikoli; ker nedolžnosti ne vrne nobeno kesanje. S tem pa — kar razume že vsak pametni čitatelj — nočem reči, da je rop in tatvina le malenkosten pogrešek in slabost.

A. Stolz: „Nekaj španskega“ str. 229.

Nedelja. — Nedeljski počitek ni (zato), da bi v brezdnelju lenarili; tudi ni, da bi oproščeni bili reda in postav; in ni tam, kakor je mnogim všeč, namreč da bi lahkomišlno in razbrzdano živeli ali priložnost iskali do — brezpotrebnihih stroškov. Ne, nedeljski posvečeni počitek oprosti človeka vsakdanjega, težkega dela in ga kliče višje, da

misli na nebesa. Cerkev ga vabi, naj se zaveda, da je otrok Najvišjega in naj — v svesti si te svoje najimenit-nišie dolžnosti — gre h službi božji. „Pomni, da posvečuješ sobotni dan“ (2. Moz. 20, 8), je rekel Bog v stari zavezi, ko je med stroge zapovedi zapisal (tudi) dan počitka...

Papež Leon XIII. „Okrožnica o delavskem vprašanju.“

Znaj, moj sin, da vlada povečjem zató tolika npravna revščina in tolika propalost daleč po svetu, ker mnogi njih ob mojih dneh — govori Gospod — ne nehajo z delom; drugi pa — in še v večjem številu te dneve počitka ponižujejo v dne razuzdanosti. Da — zató je zemlja v takem brezupnem stanju. (Primerjaj Jer. 12, 11).

Nobena vez ne veže človeka več na-me, na Stvarnika: potaplja se, revež, v popolno posvetnost. Ob delavnikih delo in vsakdanje skrbi, ob nedeljah nečimernost in uživanje in svetno norenje: nadnaravni svet, večnost in nebesa, kje so? Ah, prazniki so se spre-menili v dnú žalovanja, sobotni dan v sramoto, kinč svetih dnij v nič. (Prim. 1. Mak. 1, 41).

terege posedanje bi bilo po mnenju častništva iz taktičnih in strateških ozirih jako potrebno.

Italija zavaruje mejo napram Avstriji.

Iz Rima poročajo, da je italijanski vojni minister dobil prošnjo, podpisano od vseh furlanskih poslancev, ki ga prosijo, naj bi poskrbel, da se utrdi čedadna planota, ki je sedaj popolnoma izpostavljena vsaki invaziji. Stroški bi znašali 50 milijonov lir. Minister je obljubil ukreniti vse potrebno.

Črna gora.

V Cetinju je razširjena vest, da se namerava knez Nikolaj ob svoji petdesetletnici proklamirati za kralja.

Darovi.

Jubilejni darovi za „Slovensko sirotišče“.

P. n. gg.: T. T. 3 K, visokor. Karmen grofica Coronini 5 K, A. Zviki 2 K, visokor. Terezija grofica Adamovič 3 K, Cecilija Berala 1 K, Pavlina Bensa 3 K, Krescencija Cossovel 2 K, Jakob Arčon, zidarski mojster 1 K, Josip Schüfer 30 v, Ivan Zimmermann 20 v, Katarina Beltram 1 K, Ana Marušič 1 K, Ana Suppanc 2 K, Miha Ussai 1 K, N. N. 1 K, Katarina Langa 50 v, Ana N. 20 v, Miha Peterin 1 K, Jakob Štucin 1 K, D. M. 20 v, Alojzija Gruzovin 40 v, N. Brunetti 50 v, J. Ortali 1 K, N. B. Z. 20 v, Cilka Jamšek 2 K, Marija N. 20 v, N. Bruskin 20 v, N. N. 30 v, visokor. Olga grofinja Coronini 5 K, G. A. 1 K, K. S. 50 v, N. P. 30 v, Ivanka Skodlar 3 K, odborniki goriškega veteranskega društva na predlog gosp. Simčiča 25 K: „Hranilnica in ž njo združena Zastavljalnica“ 200 K, v nabiralnikih: v gostilni g. Josipa Gorjanc 1 K 40 vin; v gostilni g. Antona Fon 70 v.; Josip Soban, pek v Gorici 1 K.

Bog poplačaj stotero! Vse v boljšo bodočnost slovenskega naroda pod slavno vladjo Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.

Domače in razne vesti.

Duhovniške vesti. — Kakor se nam poroča iz verodostojnega vira, je imenovan preč. g. Janez Kolavčič, župnik v Solkanu, za kanonika goriškega stolnega kapitlja.

V stalni pokoj je stopil preč. gosp. Josip Golja, župnik v Kožbani.

Preč. g. kurat Anton Glešič se je preselil iz Štanjela na svoj rojstni

Razložil sem čase in praznike — pravi Gospod. Od dni sem nekatere posvetil in povišal, druge pustil v številu navadnih. V polni svoji modrosti sem tako ukrenil, in različna so pota moje modrosti. (Prim. Ekl. 33, 7).

A. pl. Doss: „Misli in sveti“. XIV. izd. str. 402.

Nevera. — Nevera se omikanih narodov ni polastila takoj; ona je rak-rana, ki se je počasi širila; a tudi zdravi (celi) se polagoma. In bil bi najčudovitejši čudež vsemogočne roke, ako bi ne bilo treba, da bi v ozdravljenju (bolezninever) prominili — celi rodovi. J. Balmes — Dr. Lorinser: „Pisma dvomljivcu“, V. izd., str. 33.

Žival ima dobre čute, strastno energične (odločne) nagone; višja vrsta živalij zna biti hvaležna in je nekako razumna; človek pa edin zamore verovati, prepričan biti o duhovnem svetu in njegovih zakonih. Zato se človek sam sebe ponižuje, poniža se do krave v hlevu, ako pravi, da ne veruje nič, nego kar vidi in tiplje.

A. Stolz: „Nekaj španskega“, str. 235.

(Dalje pride).

dom v Oseku. Želimo, da mu domači zrak čimprej povrne ljubo zdravje.

Preč. g. Alojzij Fogar, namestni učitelj v osrednjem bogoslovskem semenišču v Gorici, je imenovan pravim veroučiteljem na c. k. višji gimnaziji v Gorici.

Iz finančne službe. Davčna oficijala Ivan Susteršič in Alojzij Osbat sta imenovana davčnima upraviteljema. — Davčna asistenta Avgust Cejan in Josip Ranzato sta pa imenovana oficijaloma. — Rač. podčastnik Matej Maurovič je imenovan asistentom.

Ustanovni shod narodno-obrambnega društva „Slovenska Straža“ v Ljubljani. Dne 11. maja se bo vršil v veliki dvorani „Uniona“ v Ljubljani ustanovni shod narodno-obrambnega društva „Slovenska Straža“, katerega namen je obramba slovenskega življa potom narodne izobrazbe in gmočne okrepitve ljudstva na krščanskem, narodnem in patrijotičnem temelju. Tega shoda se udeležijo zastopniki vseh slovenskih pokrajin.

Sveto leto na sv. Višarjah. Letos se obhaja na Koroškem 550letnica slavne božje poti M. B. na sv. Višarjah. Leta 1350 so namreč našli visoko na planinah v žabniški fari blizu Trbiža čudodelno podobo M. B., kateri na čast so kmalu sezidali na onem mestu malo cerkvico. Ker so verni kristjani tukaj pogostoma prejeli velike dušne in telesne milosti in ker so se godile tudi čudeži na tem kraju, so romarji od leta do leta v večjem številu prihajali ne le iz Koroške, temveč tudi iz Štajerske, Kranjske in Primorske. Za letošnje leto naznanja knezoškofijski ordinarijat krški v zadnji številki svojega uradnega lista da je za letošnji jubilej papež Pij X. dne 7. januarja 1910 podelil s posebnim pismom za čas romanja vsem spovednikom na sv. Višarjah posebne pravice, vsem romarjem na sv. Višarje pa popolni odpustek, če opravijo veljavno spoved, vredno, prejmejo sveto obhajilo in nekaj malega molijo na papežev namen. Božja pot na sv. Višarje se odpre na dan pred Vnebohodom Kristusovim 4. maja ob 6. uri zvečer z molitvami na čast Boga sv. Duha, lavretanskimi litanijami in blagoslovom z Najsvetejšim; drugi dan bo slovesna služba božja in pridiga. Ves čas božje poti bo pred vsako nedeljo in praznikom po litanijah zvečer slovenska, drugi dan pa po slovesni sveti maši nemška pridiga. Slovesne tridnevnice se bodo obhajale 13., 14. in 15. avgusta za Veliki Šmaren in 6., 7. in 8. septembra za Mali Šmaren. Sveto leto in božja pot na sv. Višarje se konča z roženskransko nedeljo, 2. oktobra, s slovesno službo božjo, pridigo in zahvalno pesmijo. Za letošnje sveto leto bo izšla posebna slovenska knjižica, ki bo obsegala ob kratkem zgodovino božje poti na sv. Višarje in bo dajala romarjem potrebnega pojasnila. Da bodo mogli romarji hitro opraviti spoved in prejeti sveto obhajilo, je knezoškofijski ordinarijat v Celovcu vse potrebno preskrbel. Tudi za telesne potrebe je za romarje vse preskrbljeno.

Binkoštna veselica se bo vršila na binkoštni praznik v dvorani „Central“. Delajo se lepe priprave. Pevski zbori se urijo pod vodstvom preč. g. župnika Kokošarja. Pripravlja se poleg detinskih prizorov tudi prav mična šalo-igra. Vspored objavimo prihodnjič.

Hallejev komet se pri nas jako lepo vidi in sicer med 3. in 4. uro zjutraj. V nedeljo zjutraj se ga je videlo nad Nanosom. Rep komete ni še viden s prostim očesom. Komet je ognjeno rudeč.

Pregledovanje bikov. — Dopuševalna komisija za goriško okolico bo pregledovala in lincencirala bike sledeče dni v krajih:

9. maja t. l.: ob 8. uri v Ozeljanu pod vasjo; ob 9. uri zjutraj v Šempasu pred Šolo; ob 11. uri pri Rebku za občino Kamnje; ob 12. uri na Cesti za Križ; ob 3. uri v Lokavcu, ob 6. uri na Dolu.

10. maja 1910: ob 8. uri zjutraj v Vel. Žabljah; ob 9. in pol v Šmarjah; ob 11. uri v Rihnerberku; ob 12. v Dornbergu; ob 1. in pol v Prvačini; ob 2. popol. na Volčjdragi; ob 3. v Renčah; ob 4. in pol v Biljah; ob 6. v Vrtojbi; ob 6. in pol v Št. Petru.

13. maja 1910: ob 8. uri zjut. v Pevmi; ob 9. Št. Florjanu; ob 10. v Koj-skem; ob 12. v Šmartnem; ob 1. pop. na Dobrovem; ob 2. v Medani; ob 3. in pol v Vipolžah; ob 5. v Podgori.

20. maja 1910: ob 8. uri zjutraj v Solkanu; ob 11. na Trnovem; ob 2. popol. na Lokvah; ob 4. in pol v Čepovanu; ob 6. in pol v Lokovcu.

21. maja 1910: ob 12. uri v Gornji Tribuši.

24. maja 1910: ob 9. uri v Grgarju; ob 10.30 v Batah; ob 12. na Banjšicah; ob 3. in pol popol. v Kalu; ob 6. v Levpi; ob 7. v Avčah.

25. maja 1910: ob 8. uri zjut. v Ročinju; ob 9. in pol v Kanalu; ob 10. in pol v Desklah; ob 11. in pol v Plaveh.

Izzivanje na javni mestni ulici ni lepo in ne dela časti nikomur, najmanj liberalnim inteligentom. V nedeljo predpoludne je šel po Nunki ulici mladenič iz Št. Andreža s kolesom z „Orlovim“ znakom. Srečal ga je nek član goriškega liberalnega kolesarskega društva ter začel zvižgati za njim. Ljudje so se ustavljali in jeli gledati za mladeničem, za katerim je liberelec zvižgal. Neolikanec ni imel prav nobenega povoda za izzivanje. Izzivanje na cesti je kaznjivo. V prihodnje naj ta liberelec pazi, da se ne bo kesal, ko bo prepozno...

Razglas. — Z ozirom na določbo § 58. zak. v osebnem davku od 25. X. 1896 l. drž. z. št. 220 se naznani, da bodo postavljeni v upogled davčnimavezancem izkazi odmerjenih davčnih postavkov za priredbeno dobo 1910/1911 oim, ki so podvrženi občni pridobitni v priredbnih okrajih: okraj trgovinske zbornice Gorica-Gradiška (II. razred), Gorica mesto-Gorica dežela (III, IV. razred) skozi 14 dni začeni 2. maja t. l. pri davčnem oddelku c. kr. okrajnega glavarstva v Gorici (Via Cappuccini št. 16 l. nadstropje soba št. 5) med uradnimi urami.

Dražba stavbnih del na državni železnici. Razpisana je dražba za oddajo dela na Kanalski železniški postaji, kjer se hoče podaljšati prostor za nakladanje blaga. Dotične ponudbe se imajo podati do 19. maja t. l. do pop.

Natančnejša pojasnila so objavljena v listih „Öst. Zentralanzeiger für das öffentliche Lieferungswesen“, „Lai-bacher Zeitung“ in „Osservatore Triestino“.

Vozni red, veljaven od 1. maja do 31. okt. smo priložili današnji številki kot prilogo.

Sodnijska obravnava radi vohunstva. V četrtek in v petek se je pri zaprtih durih vršila na tukajšnjem okrožnem sodišču kazenska obravnava zaradi vohunstva proti 28 letnemu Peter Andreini, ki je bil glavni računar pri tržiški ladijedelnici.

Andreini je bil obtožen zločina vohunstva, izvršenega s tem, da je naložil uradniku Faidutti, naj kopira načrt kanala Valentini ter naj sestavi načrt ladijedelnice in nove Pancanske luke, nadalje s tem, da si je nabavil katastralno mapo občine Tržič in da si je prisvojil načrt za zgradbo male železnice v ladijedelnici ter si dal prevesti oceno dr. Seitz-a o tem načrtu; to so vse dokumenti, s katerimi si je prisvojil znanje o zadevah, ki se tičejo deželne obrambe in ki spadajo v področje

vojaške oblasti. To je storil z namenom, da obvesti o tem tujo (italijansko) državo. Nadalje je bil obtožen, da je nagovarjal druge osebe, naj občejejo s častniki ter naj poizvedo o strateško važnih točkah v deželi, naj se udeležijo vojaških vaj ter naj mu sporoče o poizvedbah, vse to z namenom, da obvesti o tem isto tujo državo.

Včeraj zvečer ob 10¼ uri je končala razprava. Na podlagi raznih dokazil ter izpovedb prič je bil Andreini obsojen na sedem mesev ječe z jednim postom na mesec ter po prestani kazni na izgon iz naše države.

Zmaga Slovencev v Št. Ilju. Pri volitvi župana so Slovenci zmagali. Za župana v Št. Ilju je izvoljen Slovenec Thaler.

Otvoritev koperske razstave. — V nedeljo se je v Kopru vršila na slovesen način otvoritev deželne razstave istrske v Kopru, katere — kakor znano — se vdeležuje le laški del Istre.

Avstrijski vojaški begun. V četrtek se je prijavil pri žandarmeriji v Vidmu 22 letni Karol Kusler, vojak begun 47. pešpolka. Kusler je bil v uniformi. Obdržali so ga v zaporu da kaj več o njem poizvedo.

Slovensko morsko zdravilišče. — Kakor poroča puljski hrvaški list „Naša Sloga“, se je ustanovil odbor, katerega naloga bo, zgraditi na otoku Malinjska velik hotel in ustvariti tam krasno zdravilišče. Kapital je določen na 200 000 kron in, se bo v to svrhu izdalo 1000 delnic po 200 kron. Emisijo boste prevzeli, kakor „Naša Sloga“ poroča, Jadranska banka v Trstu in Ljubljanska kreditna banka. Pravila se bodo že v najkrajšem času predložila vladi. Omenjeno bodi, da je Malinska eden najlepših kvarnerskih otokov. Malinska vsebuje vse naravne in klimatične udobnosti, da je temu otoku obstoj kot zdravilišče že naprej zagotovljen. To domače podjetje je tembolj pozdravljati, ker se bo s tem začelo posvečevati naši Adriji tisto pozornost, katero ji Nemec že davno posveča.

Rop. Ana Bajt, lastnica tobakarne v ulici Acquedotto št. 52 v Trstu se je pripravljala, da zapre tobakarno. V tem hipu sta vstopila notri dva človeka. Eden jo je zgrabil za vrat, jo vrgel na tla ter jej z ruto zamašil usta, da ni mogla kričati, drugi je pa mej tem ugrabil iz predala 200 kron, ves dnevni skupiček. Roparja sta na to ubežala.

„Slovenska Matica“ javlja: Knjige za 1909 leto je še dobiti. Želeli je, da se za njih oglase vsi bivši člani. Tudi potrebno je, da imajo knjige za to leto vsi tisti, ki so se letos že oglašili kot matični člani ali se šele mislijo oglašiti. Minulega leta je namreč izšel I. del „Koroške“ in letos izide II. del. Le kdor je obe leti član, ima torej celotno delo „Slovenski zemljevid se zdaj tiska v državnem geografskem zavodu na Dunaju. Gotov ao okoli novega leta. Ker so stroški veliki, naj bi se oglašali tudi naročniki v sorazmernem številu.

Blagoslovljenje nove cerkve na Dunaju. V soboto predpoludne je posvečeni škof Marschall blagoslovil novozgrajeno cerkev Matere božje sedem žalosti v Grinzingu. Cesarja je zastopal nadv. Fran Karol. Navzoči so bili tudi minister za uk in bogočastje grof Stürgkh, soproga ministerskega predsednika barona Bienertha, župan dr. Neumayer in mnogo drugih gostov.

Nadporočnik Hofrichter priznal svojo krivdo. V garnz. preiskovalnem zaporu je minuli teden nadporočnik Hofrichter pod težo dokazov priznal stotniku avditorju Kunzu svojo krivdo. Hofrichter je stotniku avditorju podal obsežno izpoved, v kateri je priznal, da je on poslal častnikom generalnega štaba ciankali v pilulah in znana pisma ker je hotel nekaj častnikov generalnega štaba spraviti s poti, da bi tako zopet

zavzel karijero v generalnem štabu, na katero je sicer imel vedno manj upanja.

Včeraj zjutraj je prosil Hofrichter naj se pokliče k njemu duhovnika. Prišel je k njemu vojaški višji duhovnik Weigel. Hofrichter se je izpovedal ter je po spovedi dolgo časa molil z duhovnikom. Obravnava proti Hofrichterju se boče vršila baje sredi tega meseca. Te dni so pozvali na policijo tudi Hofrichterjevo soprogo. Njene sedanje izpovedi se niso sicer s prejšnjimi ujemale, vendar pa niso prišli do prepričanja, da bi bila tudi ona sokriva. Zato so jo izpustili.

Pisemske znamke po 25 vin. so prišle s 1. majem v promet.

Listnica uprave. — G. Lazar Štefan v Mošnjah 17 p. Radovljica: Denar prejeli! Hvala lepa!

Mesne novice.

Prvi maj so goriški socialni demokrati praznovali s tem, da so ob 10. uri zjutraj z godbo na čelu obšli nekatere goriške ulice. Našteli smo 60 vrst po 4. Med vrstami smo opazili dr. Tumo, dr. Dermoto in državnega poslanca dr. Ellenboga. Po obhodu so se zbrali na Telovadnem trgu, kjer je govoril državni poslanec žid dr. Ellenbogen zbranim navzočim, katerih je bilo okoli 500, od katerih pa je bilo najbrže najmanj socialnih demokratov in največ radovednežev. Žid Ellenbogen je govoril nemški, katerega je razumela le peščica železničarjev iz državnega kolodvora v Gorico s trebihom za kruhom privandranih delavcev. Večina navzočih ga ni razumela. Govoril je o pravicah delavstva, o meščanskih strankah, ki so nasprotne delavcev itd. Na koncu je stavil resolucijo o 8-urnem delavniku, o pomožnem delu, ki se mora odpraviti itd.

Za njim je govoril Italijan Tuntar italijanski, ki se je pa večinoma pečal z domačimi razmerami. Napadel je goriški magistrat, ki ni hotel dati na razpolago socialnim demokratom ljudskega vrta za nedeljsko veselico. Mož se je hudo razburil in zdelo se je, da bi na mah pohrustal vse magistratovce, ki so se takrat sprehajali po mestnem vrtu, v katerem je igrala mestna godba. Na koncu je prečital v italijanskem jeziku enako resolucijo, kakor žid Ellenbogen.

Slednjič je govoril še dr. Tuma slovenski. Mož je dolgočasil navzoče. Čudno je bilo videti osivelega moža na rdeče pogrtnjenem odru. Menda je mož osivel samega dela v prilog delavstvu. Govoril je nekaj o pomladi, a se je videlo, da se bliža za njega zima. Tudi on je govoril o avstrijskih bajonetih, ki so pripravljeni ne le za sovražnike izven države, marveč tudi za delavstvo v državi. Pomiloval je neorganizirano delavstvo, ki se pusti voditi od nesocialcev, posebe je pa še pomiloval naše kmečko ljudstvo, ki je zatelebano v farske črne suknje, ki ga drže v temi in nevednosti. Ponovno je lopnil po naši duhovščini in po našem kmečkem ljudstvu in zaklical, naj se vzdrami kmet iz spanja in naj stopi v vrste socialnih demokratov, ki ga rešijo bede. Ne zamerimo dr. Tumi, da je izustil take besede! Saj je pred leti našo duhovščino povzdigoval v deveto nebo ter rekel, da brez sodelovanja rodoljubne duhovščine se ne da v deželi ničesar narediti. Sedaj je mož presedlal in govoril je, kakor mu je pač kazalo. Po navadi! Če bi n. pr. kateri značajan mož tako govoril, bi mu zamerili, Tumi pa prav nič. —

Popoldne so socialni demokrati plesali na Fran Josipovem tekališču na Pollijevem prostoru. Zrahljali so si mošnjičke še precej, seveda vse v blagor revnega delavca. In tako se je končal prvi maj. Včeraj je pa marsikaterega socija bolela glava, žepi so pa spet enkrat bili prazni.

Na nedeljskem shodu socialnih demokratov je bila velika večina delavcev Slovencev, najmanj Nemcev. Kot prvi govornik je nastopil nemški žid in državni poslanec dr. Ellenbogen, ki je govoril nemški eno uro. Razumelo ga je jako malo navzočih. Za njim je govoril Lah Tuntar za maloštevilne navzoče laške delavce. Šele zadnji, ko je bilo uže poldne, je nastopil govornik za Slovence dr. Tuma, ko je uže mnogo drugih odšlo. Spet zadnji Slovenci. Kajpada: štafaža Nemcem in Lahom! Po stari navadi! Slovencev je bilo na shodu največ navzočih, njih govornik je govoril zadnji. Tudi zabeležbe vredno!

Tudi Narodna delavska organizacija je slavila prvi maj s plesom na Katerinijevem vrtu. Koliko je bilo s tem bednemu delavstvu pomagano, o tem molči zgodovina. To narodno delavsko organizacijo komandirajo liberalni gospodari. Ako bi padel letos prvi maj na delaven dan, bi morda delavska organizacija ne priredila plesa, ker bi morali člani te organizacije delati, v nasprotnem slučaju bi jih liberalni gospodari pognali iz službe. Sicer pa bi manj zapravili, ako bi delali, kakor pa da bi plesali.

Umrla je v Gorici na operaciji gospa Katarina Kenda, soproga c. kr. gozdarja gosp. Kende v Trnovem nad Gorico.

Porotno zasedanje v Gorici začne 30. maja. Določeni sta dosedaj dve razpravi: proti Mariju Pippu radi goljufije in proti Mariji Strukelj radi detomora.

. Iz goriške okolice.

Skloptiško predavanje bo v četrtek (Vnebohod) v Št. Andrežu v dvorani g. Petra Lutmana o Bosni in Hercegovini. Udje plačajo 10 vin., neudje 20 vin., otroci 10 vin.

Ubila se je Marija udova Faganel iz Šempasa. Ženica, stara 74 let je dne 1. maja ob 7. zjutraj pristavila lestvo, da gre v podstrešje. Lestva se jej je izpodmaknila in ženica je padla na glavo dva metra globoko na kamenita tla, kjer je brez besede obležala mrtva.

Vabilo k veselici, katero priredi „Izobraževalno društvo v Dornbergu“ v Zaloščah dne 5. maja (Vnebohod) v prostorih g. I. Budin-a, točno ob 3. uri popoldne. Vspored: 1. Pozdrav in nagovor. 2. Predavanje o potovanju v Lurd. 3. Deklamacija. 4. J. Aljaž: „Oj planine“, mešani zbor. 5. Deklamacija. 6. H. Volarič: „Pri zibelci“, mešani zbor. 7. Deklamacija. 8. „Za letovišče“, burka v enem dejanju s šaljivim petjem. 9. Še nekaj po vrhu. Vstopnina s sedežem 1 K, stojišča 40 vin. Kobilni udeležbi uljudno vabi Od b o r.

Št. Andrež. Pavovo perje se lahko imenuje ocena, katero je priobčila „Edinost“ o veselici liberalnega društva v Št. Andrežu. Saj vendar ni bilo vse tako, kakor piše „Edinost“. Dvorana je bila malo več kot na pol polna in ne polna. Sicer je to postranska stvar. Zbor Furlanijev, nič kaj posebnega. Ta zbor gre rakovo pot. Svoj čas je bil boljši. Sedaj šteje menda 10 pevcev. Furlani ni za sedanjí čas. Kdo pa je igral? Samo tuje moči! Nobenega domačina! Slabo spričevalo za liberalno društvo! Tamburali so dijaki iz mesta. Telovadecv je nastopilo 6. Malo, kaj ne! In še ti ne vsi domačini! Švah število! Pa tudi kasa je bila ta dan švah, zelo švah.

Rupa. — Veselico smo imeli minulo nedeljo. Priredilo nam jo je naše izobraževalno društvo „Danica“ za Rupo-Peč s pomočjo mirenskega tamburaškega zbora. Veselica je bila lepa, zlasti igra „Prvi april“ je ugajala. Igralci in igralka sami domačini. Čast jim. Udeležba lepa. Gosp. Ivan Ožbot, predsednik društva, je na koncu stopil na oder in spregovoril nekaj vspodbudnih besed. Društvo ima dober mešan zbor. Naprej!

Dornberg. Starši, pazite na svoje sinove in hčere. Čudni prizori se vidijo po noči po naši občini. Liberalni inteligenti s zakonsko polovico doma se ne obnašajo prav uzorno. „Sokolice“ so čudne tice. Telovadijo po noči. Seveda jih je potem strah iti same domov. Liberalni inteligenti so koj pri rokah za varuhe-spremljevalce! Starši, še enkrat: Varujte mladino pred liberalci!

Iz Mirna. — V petek ob 11. in pol uri predpoldne je umrla na porodu v goriški ženski bolnišnici tukajšnja obč. babica Ivana Pahor v 33 letu svoje starosti. Podvrgla se je operaciji, ki je pa bila brezvspešna. Pokojnica, ki je bila dokaj požrtvovalna v svojem poklicu, zapušča moža in 9-letnega sina. Reva, ki je v življenju mnogim pomagala, njej ni mogel nihče. Svetila ji večna luč!

Zahvala. Lepo se zahvaljujem prijateljem in znancem, ki so mojo mater spremlili k večnemu počitku. Na Peči, 27. aprila 1910. Žalujoči sin Florenin.

Iz ajdovskega okraja.

Rihenberg. — V nedeljo dne 8. maja po večernicah priredi „Kršč. soc. izobraž. društvo“ v prostorih „Hran. in posojil.“ izredni občni zbor, h kateremu so vabljeni vsi člani.

Iz Rihemberga. — Srboriti „Brejski“ se je zopet oglašil v „Soči“, pa ne da bi moja izvajanja stvarno pobil, ampak po vzgledu tiste jezične babure, ki bi rajši utonila kot bi priznala, da se trava kosi in ne striže, ali kot bi molčala, je naštenil tako kolobocijo, da ga je bilo še samega sram podpisati se celó s svojim običajnim „Brejski“, ampak se je sedaj podpisal z „Isti“. Korajžno pa!

Konstatiram in vsak se lahko prepriča, da brejski dopisnik mojih trditev v mojih odgovorih na njegove dopise ni ovrget in ni dokazal kot neresnične, nasprotno sem jaz vse njegove ugovore — v kolikor so bili stvarni — izpodbil. Zdaj pa zopet prihaja z enakimi trditvami, kot prvokrat, da je namreč Cirilmetodova družba dobra, torej da jaz nimam prav. In kako dokazuje sedaj „Brejski“, da je družba dobra? Čujte! Sklicuje se na nekatere duhovnike, ki pri družbi sodelujejo, in jih imenuje kar celih pet. Nato moji odgovorjam samo to, akoravno bi na tem mestu lahko omenil kaj več: Če je še kak duhovnik pri družbi, prav nič ne ovrže mojih trditev proti nji. Dejstvo namreč ostane, da so liberalci družbo napadli in jo spravili popolnoma pod liberalno komando in jo ponižali v službo svojih namenov. Če pa kljub temu tupaťam še kak duhovnik družbo podpira: Slava mu!

Ampak kar je pri tem najbolj „špaso“ je to: Da „Brejski“ dokaže, da je Cirilmetodova družba dobra, mora pritakniti zraven duhovnike. Glejte, duhovniki so zraven, torej je že dobra vest! „Brejski“ gotovo ni slutil, ko je to zapisal in njegovi zvesti tudi ne, ko so in če so brali, kako hudo je udaril s tem sebe in njih po ustih. „Brejski“, ki ima za ideal t. j. za vzor španskega anarhista Ferrerja, in vsi njegovi somišljeniki širom slovenske domovine duhovnike navadno psujejo s „farji“, jih zaničujejo, se otrsajo, kakor „lepo“ pravijo, „farske komande“, kar duhovniki delajo in učijo, jim je samo „grdi in pogubni klerikalizem“, sleparstvo itd. „Brejski“ sam noče da bi „farska suknja opletala po Brjah“, on posebno čuva da se „klerikalno seme na Brjah ne sklasi“. Sploh pa je glavna parola liberalcev: „Proč s farji!“ Zdaj se pa „Brejski“ z veliko pozo sklicuje na duhovnike, da dokaže, da je družba — dobra. Iz tega pa seveda sledi popolnoma logično, da je klerikalizem, katerega se Brejski tako boji,

dober, saj je pri njem veliko, veliko več duhovnikov, kot pa pri Cirilmetodovi družbi. Ker je torej „Brejski“ srečno prišel do prepričanja in kar sam oznanjuje, da kar duhovniki podpirajo, je gotovo dobra stvar, je najboljšo upanje, da popusti ferrerovstvo in liberalizem in da se oklene „klerikalizma“. In če mu bo kdo očital, da se drži slabe stvari, mu lahko poreče: „Klerikalizem je nepopisljivo dobra stvar, kajti pri njem so papež, škofje in vsi duhovniki. Le tupaťam je kakšen odletel od klerikalizma, kar pa še bolj potrjuje resnico, da je klerikalizem dober.“ Tako mu poreče, pa bo mirna Bosna.

O Luegerju pa bi „Brejski“ najboljšo storil, če bi molčal: 1. ker moga predavanja o Luegerju ni lišal, 2. ker Luegerja in njegovega delovanja prav nič ne pozna. Samo to ve o njem, da je bil Nemec in da ga župan Hribar sme proslavljati. To venomer striže, kakor „tista babura“. Da bo vedel nekaj več, mu povem to: Lueger je za krščansko organizacijo in s tem za krščanstvo samo v Avstrijo silno mnogo storil. In če bi Luegerja ne bilo, bi skoraj gotovo divjal tudi že v Avstriji proticerkveni in protiverski boj in ferrerovstvo, kar bi delalo „Brejskemu“ veliko veselje. Če torej liberalci sovražijo spomin Luegerjev — jim ni čisto nič zameriti. To naj si dobro zapomni „Brejski“, ker mi ponuja škofa Nagla in starodavnega Vihinga kot predmet za predavanja, češ, da sta več storila za krščanstvo kot Lueger. Kako „Brejski“ Luegerja in njegovo delovanje prav nič ne pozna in ne razume, dokazuje to, ko piše „da je bil Lueger svoj čas liberalec, potem demokrat in stoprav nazadnje klerikalec“. Da, to je res čudno! Da se pa bo „Brejski“ še bolj čudil, mu povem, da Lueger ni bil nikdar liberalec — posebno pa ne tak, kot n. pr. „Brejski“ — in da je bil z dušo in telesom do zadnjega diha pravi in celí — demokrat. Zdaj pa naj „Brejski“ študira, kaj je to demokrat.

Če pa bo „Brejski“ še kaj pisal, ga pozivljem, naj stvarno ovrže moje trditve točko za točko, česar še ni storil, in naj se lepo pod svoj umotvor podpiše s pravim imenom. Kajti na Brjah se menda nihče ne piše ne „Isti“ in ne „Brejski“. Kdor tako junaško kaže svojo srboritost, naj stopi na dan! Saj ima vendar za ideal anarhista Ferrerja. Ta se pa menda ni nikogar bal. Torej odgovoriti, kot se gre, ali pa — molčati. Ivan Brezavšček.

Črniče, 2. maja 1910. — Pri nas smo obhajali prvi dan maja na posebno slovesen način!

Prvi povod slavnosti je dalo blagoslovljenje novega kipa luške Matere božje! — Ob 2. uri popoldne se je otvoril slavnostni spreved (okoli 80 v belo oblečenih deklet) iz župnišča, od koder so prinesle domača dekleta novi kip M. B. v cerkev. Svečanost so povzdignile s svojo navzočnostjo vrle „Marijine hčere“ iz bližnje fare Kamnje. Po končanem slovesnem blagoslovljenju novega kipa je imel č. g. dekan kratek nagovor in uvod k šmarnicam; nato je bil blagoslov! Po blagoslovu se je pričelo slovesno ustanovljenje Marijine dekliške družbe, kar je bilo drugi povod naše slavnosti.

Č. g. dr. Ign. Kobal je v jedrnatih stavkih razložil namen Marijine družbe, v kateri naj ne iščejo dekleta posvetne časti in slave, ampak krščansko popolnost v blagor sebi, svojim in občini! Med posameznimi točkami sprejemanja in ob koncu so pele domače Marijine hčere same in skupno z onimi iz Kamenj krasne in ginjive Marijine pesmi! Bili so krasni trenutki, katere smo užili pretečeno nedeljo in gotovo nam bodo ostale vsem v spominu! Nismo pričakovali kaj takega, posebno pa ne tega,

da bomo že prvokrat šteli 34 Marijinih hčera!... Blagor vam črniška dekleta, ki ste si zbrale Marijo za mater! Dal Bog, da bi vaša močatost našla obilno posnemovalk.

Iz kanalskega okraja.

kl **Plave.** — Nekdo se je spomnil, da je umazan, zato hajdi v „Sočo“ se oprat. Umazan je bil po fijašku veselice liberalnega društva „Lipa“. Bobnali so, da je glušelo. Pa taka suša! Krivdo za mičkano udeležbo zvrčajo na nas! Veste, koliko je bilo pri veselici vseh navzočih, razen članov društva „Lipa“! Niti do 50 oseb! Potem pa pišejo, da so bili prostori polni, da je prišlo ljudstvo iz vseh krajev vključno klerikalni protigitaciji. Ako ste z vspehom vi zadovoljni, smo mi tudi. — Vaše psovanje pa si bomo zapomnili. Hinavce in lažnjivce je iskati kje drugje in ne v naših vrstah. — Očitajte nam pijanost. Ako ga pijemo za potrebo, ga tudi plačamo. Zaradi tega pa nismo še pijanci. Kdo pije, a nima s čim plačati, ve tisti, ki „pismo v roci nosi in kronce prosi“. Ali nas razumete liberalni „Lipovci“?

Iz tolminskega okraja.

t **Umrl je** danes jutraj na Idriji pri Bači g. France Kovačič, trgovec, posestnik in sodnijski poverjenik v starosti 53 let. Preostalih naše sožalje!

t **Sv. Lucija.** Dne 1. maja so bili pri Sv. Luciji hkrati trije javni shodi: enega je imela „Kmečka zveza“, enega socijalna demokracija, ki se je zelo slabo obnesel, in enega je sklical tamošnji župnik, — ta shod je bil naravnost sijajen.

t **Shod v Bači pri sv. Luciji.** — V nedeljo ob 4. pop. je bil v Bači v gostilni g. Pipa shod, ki se ga je udeležila izredno velika množica iz cele okolice. Za predsednika shodu je bil izvoljen preč. g. Razpet za njegovega namestnika pa g. Kovačič. Po pozdravu g. Jos. Fabiana, ki je shod sklical in po nagovoru g. Razpeta, podeljena je bila beseda g. dr. Pavlici iz Gorice, ki je v daljšem govoru pojasnjeval nauke soc. demokracije in razliko med krščansko socialnimi nauki in med soc. demokracijo.

Ob istem času so v Bači zborovali tudi soc. demokratje. Govoril je dr. Drmota iz Gorice. Udeležba pri tem shodu je bila pa zelo majhna, da se ni splačalo imeti niti govora. Navzočih je bilo poleg nekaj žensk in otrok le nekaj 15 soc. demokratov.

t **Iz Tolmina,** dne 27. aprila. Nadjali smo se, da bo kdo drugi, ki je v stvari boljše podučen nego mi, pisal in poročal o važnem dogodku, ki se je vršil dne 23. do 25. t. m. v našem okraju.

Dne 23. t. m. sešla se je namreč v Tolminu komisija za revizijo železniške proge od Sv. Lucije do Kobarida. Kolikor smo poizvedli, šlo je delo zelo gladko izpod rok, ker so bile prizadete občine v obče zadovoljne s projektiranim načrtom. Prva postaja ali postajališče bo v Modreju. Zastopniki iz Poljubinja in okolice so sicer prosili, da bi se postaja preložila tja, kjer izteka poljubinska pot na državno cesto, češ, da bi imeli bližje na postajo. Komisija je vzela to željo v znanje, a ni nam znano, kako se je izrazila o tej prošnji. Inače bodo postaje ali postajališča v Tolminu, Gabrijah, Kamnen, Iderskem in Kobaridu, kakor je bilo v načrt sprejeto. Le zastopnikom pri Volarjih se je ugodilo, da dobijo tudi tam postajališče in — če mogoče — tudi skladališče.

V Kobaridu bo postaja pod trgov blizu Soče, dasi želi večina Kobaridcev postajo zad za sodnijo. Tej želji se menda ne bode vstreglo, ker bi bilo potem podaljšanje proge proti Bovcu zelo težko in drago.

Merodajni činitelji so se izrekli, da se bode jeseni tudi sešla komisija za revizijo proge od Sv. Lucije do kranjske meje. Ta pa le radi tega tako pozno, ker hoče železniško ministerstvo kombinirati to revizijo z ono na kranjski strani.

t **Zahvala.** Vsa Bača (pri Sv. Luciji) se najdostojno zahvaljuje veleučnemu gospodu dr. Andreju Pavlici, profesorju bogoslovja v Gorici za temeljito predavanje, katero nam je držal dne 1. maja v prostorih gostilne I. Pipa. Želimo ga slišati še večkrat in gospod doktor bodi zagotovljen, da ne bo imel nikdar manj poslušalcev, kakor zdaj, ko je bila dvorana nabito polna.

V s a B a č a.

t **Kmečka hranilnica in posojilnica v Ročah** vabi na občni zbor, ki se bode vršil dne 16. t. m. ob 3. popoldne, v prostorih Jos. Bremec-a hšt. 29. Dnevni red: 1. Potrjenje računskega sklepa za l. 1909; 2. Volitev načelstva; 3. Volitev nadzorstva; 4. Morebitni predlogi.

O d b o r.

Iz bovškega okraja.

Smrtna kosa. Iz Loga pod Mangartom 28. 4. t. l. Zopet so milo peli naši zvonovi. Spremljali smo k zadnjemu počitku g. Katarino Črnota mater našega gospoda župana Martina Črnota. Življenje pokojne je bilo vzor krščanske žene in matere, zato pa smemo upati, da je šla po zasluženem plačilo v nebesa. Pokojnica je bila blaga žena in splošno priljubljena vsled tihega in mirljubnega značaja, kar je pričala tudi sijajna vdeležba pri pogrebu. Naj v miru počiva blaga mati! Gospodu županu in vsej družini, sinovom in hčeram naše prisrčno sožalje.

Iz komenskega okraja.

km **Temnica.** — Zakaj ni naš učitelj spremljal otrok pri procesiji sv. Marka? Otroci so bili brez nadzorstva! Njegova službena dolžnost je bila to! Mi plačujemo učitelje, da izvršujejo svojo dolžnost, ne pa da lenuharijo!

km **Lipa.** — Streha farovže pušča, podžupan noče dati strehe popraviti. Zakaj ne? Ker ne more trpeti našega dobrega gospoda. Trn v peti mu je. Tako se godi vsakemu, ki neustrašeno pove resnico. Gospoda hoče s tem preganjati. Dobro! Pazi naj, da se ne bo to preganjanje maščevalo, kajti ve naj, da je ostudno stare ljudi in celo dušnega pastirja preganjati. Kakor da bi ne imel drugega dela, kakor le ob gospodu se dregati. Mnogo drugega za občane koristnega dela ima; a to delo mu ne diši. Ceste so take, da je joj. Kaj pa napajališča? Ali se smejo naše luže imenovati napajališča? Tu je mnogo dela, podžupan! Gospoda pa pustite na miru!

Iz korminskega okraja.

kr **Iz Fojane.** — Lepo je letos po Brdih cvetelo sadno drevje in navdajal nas je up, da bomo imeli prav mnogo sadja. Ta up se manjša od dne do dne, odkar smo zapazili na sadnem drevju, posebno na črešnjah, češpljah in na marelcih vse polno črvov in to posebno v občinah Fojana, Barbana, Šlovrenc, Dobrava in Medana.

V Fojani imamo koloni pa še nekega drugega črva v osebi čuvaja grofa Baguer-ja. Temu človeku so na potu, kakor se zdi, procesije in sv. maša. Te pa naj ta človek le pri miru pusti.

Droblinice.

91letnica hrvaškega pesnika. — Dne 1. maja je praznoval 91letnico svojega rojstva hrvaški pesnik Ivan

Trnski, ki je Nestor hrvaških književnikov. Trnski je vedno duševno čil, kar dokazuje to, da je kljub svoji starosti še pred nekoliko leti bil predsednik „Društva hrvaških književnikov“ in tekom tega leta priobčil v dveh številkah „Savremenika“ po eno pesem.

Misijonarji žrtve Kanibalov. — Moštvo ladje „Marte Winkelman“, ki se je vrnilo z Tongai otokov, je sporočilo, da so misijonarja Obkino in Mattersona pojedli ljudožrci.

Smrt na delu. 26letni Peter Rossi, stanujoč v ulici S. Marco št. 36 v Trstu je bil zaposlen v tunelu, ki ga vrtajo za električno železnico med Skednjem in Trstom pod hribom Sv. Vida. — V četrtek se je vdal kup materijala in zasul Rossija. — Kamenje je siromaku zlomilo tilnik in je ostal na mestu mrtev. Prihitevši zdravnik je mogel le konstatirati nastopivšo smrt in dal odnesti ponesrečenca iz predora v mrtvaško kapelo Sv. Justa.

Zrakoplovec padel na gledalce. Dne 29. m. m. se je v Nici dvignil v zrak Mansfield s svojim biplanom. Po kratkem letanju je zrakoplovec z aparatom vred padel na množico, kar je povzročilo velikansko paniko. Dvajset oseb je bilo težko ranjenih, nekatere so vsled zadobljenih poškodb celo umrle.

Zemlja ne bo šla skozi rep Halleyjevega kometa. Iz Londona poročajo, da so v zvezdarni v Greenwichu po opazovanjih poti Halleyjevega kometa izračunali, da zemlja ne pojde skozi rep Halleyjevega kometa.

Londonsko mesto v številkah. — Londonski mestni svet je izdal pred kratkim statistiko Londona v preteklem letu, ki močno ilustrira življenje v velikanskem mestu. Prebivalcev ima London nad sedem in pol milijona, med njimi 4339 mestnih uradnikov, 18.000 policistov, 46.608 vpokojencev in 148.000 vojakov. Volivnih upravičencev je samo 664.204. Mesto zavzema 443.419 akrov sveta (aker = 40,5 arov), na katerih je 991.383 hiš, cest 2151 angleških milj, 127 milj cestnih železnic, 700 milj omnibusnih prog in 15.848 akrov trgov in parkov.

Avstrijski kongres za skrb za zanemarjeno mladino se bo vršil letos konec maja v Ljubljani. Deželni odbor da zborovalcem v ta namen na razpolago deželnozborsko dvorano.

Prvo sv. obhajilo v Belgiji. Bolj kakor drugod se potrudijo katoličani na Belgijskem, da proslave dan, ko mladina prvič pristopa k mizi Gospodovi. Vsled stare navade imajo otroci tri dni pred prvim sv. obhajilom prosto, da zamorejo opraviti duhovne vaje, ki jih imajo skupno v cerkvi. Na slavnostni dan se pripeljejo vsi prvoobhajanci v kočijah do cerkve, premožnejši pa v avtomobilih. V cerkvi se izvrši slovesnost podobno kakor pri nas, s tem razločkom, da ondi povečini skupno z otroci prejmejo sv. obhajilo tudi njih starši, kar pri nas pač na žalost še pogrešamo. Tudi to posebnost imajo Belgijci, da svoje otroke na dan prvega sv. obhajila vpeljejo v družine znancev in prijateljev, kjer dobe navadno lepa darila. — Drugi dan imajo otroci zopet zahvalno opravilo v cerkvi kajti ta dan še nimajo šolskega pouka.

Fanatizem turških hodžev. — Znani češki slikar Vesely, ki se mudi sedaj v Carigradu, je dobil na intervencijo avstrijskega poslanstva v Carigradu dovoljenje, da sme napraviti slike nekaterih mošej. Turški hodže (duhovniki) pa so sklenili, da Vesely-ja ne bodo pustili slikati. Ko je Vesely te dni slikal v Aja Solija, so udrli na njega hodže razdrli slike in ga insultirali. Le z veliko težavo se je slikarju posrečilo, da se je oprostil iz zbesnelih hodžev.

Nujni predlog radi dalmatinskih železnic, ki je bil v soboto 23. t. m. sprejet v

državnem zboru, je dobil po predlogu posl. Šušteršiča nekatere izpremembe. S predlogom, ki je soglasno obveljal, se pozivlja vlada: 1. Začeti z zgradbo železnice Novomesto - Črnomelj - deželna meja-Knin-hrvaška meja; 2. Z vso energijo storiti vse potrebne korake pri ogrski vladi, da začne z gradnjo železnice od meje do Karlovca-Ogulina do dalmatinske meje; 3. Če bi ogrska vlada tega ne hotela, naj odloča razsodišče; 4. Sestaviti najpoznejše l. 1911. zakonski načrt za finančno zasužuranje proge Aržano-Bugojno; 5. Z obžalovanjem se vzame na znanje izjava vlade glede zvišanja tarifov na železnici Kašava-Oderberg; 6. Vlada se pozivlja, da takoj začne z zgradbo železnice Zader-Ocetovo-Knin ali pa zgradi drugo progo, ki bi Zader vezala s progo Split-Knin. Slednjič se vlada pozivlja takoj nadaljevati železnico Split-Aržano.

Književnost.

Les tribunaux mixtes d'Egypte et leur réforme. — Impressions et notions d'un juge-avocat européen. To je naslov brošure, ki razpravlja o justičnih razmerah v Egiptu, vsled katerih je nastala v tej bogati deželi prava kriza. Brošuro je spisal juge diplomé et assesseur, avocat à la Cour de Cassation de Vienne dr. Josip Stanič.

Kako veliko zanimanje je vzbudila esperantska slovnica v vseh slovenskih krogih, kaže dejstvo, da se je razprodalo tekom treh tednov do 400 izvodov. Kdor še želi slovnico, naj jo naroči prej ko slej. Da se izogne povzetnim stroškom, se priporoča poslati denar naprej (1,30 K s poštnino) na založnika L. Koser, Juršinci pri Ptuj, Štajersko.

Štev. 1153

Op.

Razglas.

Naznanja se, da

javna dražba

zastavil l. četrtega, t. j. mesecev januarja, februarja in marca 1909

začne v

ponedeljek, 6. junija 1910,

ter se bo nadaljevala naslednje delavnice in sicer četrte in ponedeljke, od 9. ure jutraj do 1. popoldne.

Dne 8., 11., 15., 18. in 22. junija bodo v dražbeni dvorani na ogled sl. občinstvu dragocena zastavila, ki se prodajo na naslednji dražbi, od 10. do 12. predpoludne in od 3. do 5. pop.

V Gorici, 22. aprila 1910.

Od ravnateljstva zastavljalnice.

Hiša je na prodaj,

ki ima klet vrt in vodnjak.

Več se izve pri Vinko Krpanu, Miren pri Gorici.

Ivan Bednařik
priporoča svojo

knjigoveznico
v GORICI

ulica della Croce šte. 6.